

מידע בנושא חוק השהות במוסדות

זכות היסוד לחופש תנועה היא זכות אדם. באוסטריה היא מהווה חלק מן החוקה באמצעות חוק "הגנת החירות האישית". הגבלות של זכות יסוד זו מותרות על סמך הוראות החוק בלבד.

במקרה של **מוסדות לילדים ולבני נוער ומוסדות לחינוך מיוחד ומקלטים** מגדיר חוק השהות במוסדות את התנאים בהם ניתן להגביל את זכות חופש התנועה.

הגבלת חירות

אם שינוי המקום בו נמצא אדם מטופל או סיעודי מתבצע בניגוד לרצונו או ללא הסכמתו, הדבר נחשב כהגבלת חירות. לשם כך נעשה שימוש באמצעים מכניים, אלקטרוניים או תרופתיים.

על מנת לקיים את הדרישות החוקיות לצורך ביצוע פעולה שכזו, על האדם המושפע מכך להיות מוגדר כמי שסובל ממחלה פיזית או ממוגבלות שכלית. עליו להוות סכנה חמורה ומשמעותית לעצמו או לסביבתו. הפעולה המבוצעת לשם הגבלת החירות חייבת להיות מידתית ביחס לסכנה. כלומר, עליה להיות סבירה ונדרשת באופן בלתי נמנע. בכל מקרה יש לבחון חלופות לפני הנקיטה בפעולה. הגבלת חירות חייבת להיות תמיד המוצא האחרון.

הגבלות גיל ספציפיות החלות על קטינים אינן נחשבות כהגבלות חירות לפי חוק השהות במוסדות. כך למשל במקרה של ריסון של ילדים קטנים בעגלה באמצעות חגורה.

לא קיימים קריטריונים גורפים על מנת לקבוע האם מדובר בפעולה ספציפית לגיל. על ההחלטה להתקבל על בסיס כל מקרה לגופו. במקרה של ספק, רצוי לפנות אל נציגות הדיירים.

על ההנהלה הפדגוגית להורות על כל הגבלת חירות וליידע את האדם כלפיו היא מכוונת. פירושן של דבר שיש ליידע את הילד/הנער/האודות הסיבה לצעד שננקט, סוג הצעד ומשכו. יש לתעד זאת גם בכתב.

בנוסף נדרש דיווח לנציגות הדיירים. יש לבחון את הפעולות להגבלת חירות באופן סדיר על מנת לקבוע האם הן נדרשות עדיין. נקיטה בפעולות אלה במשך יותר מ-48 שעות דורשת אישור רפואי.

נציגות הדיירים

נציגות הדיירים בוחנת ישירות ובמקום, האם הגבלת החירות נדרשת ומידתית. לשם כך, היא מקיימת שיחות עם הילד/הנער/ה המדוברים, אנשי הצוות והנהלת המוסד. היא מעיינת בתיעוד ובמסמכים הרפואיים.

נציגות הדיירים או הנהלת המוסד רשאית לבקש מבית המשפט המחוזי לבחון את הצעד(ים) להגבלת חירות. הדבר מבטיח שמירה על תקן מינימלי של זכויות אדם, לפיו ניתנת לכל אדם אשר חירותו מוגבלת הזכות להליך בפני בית משפט בלתי תלוי. בית המשפט פוסק האם הגבלת החירות מותרת.

הדרכות

נציגות הדיירים מציעה גם הדרכות בנושא החלת חוק השהות במוסדות. אם אתם מעוניינים, פנו אלינו בכתובת:

bewohnervertretung@vertretungsnetz.at

